

Posudok oponenta k bakalárskej práci

„Postoj respondentů studie European Values Study 2008 v České republice k příčinám chudoby“

Autorka: Eva Straková

Vypracoval: Peter Bolcha

Autorka si vybrala často skloňovanú problematiku chudoby. Prácou čiastočne rozširuje prevedené výskumy. Obsahovo sa jedná o priemernú prácu; pozitívne hodnotím hlavne prehľadnú a štandardnú štruktúru; ďalej vyzretý jazyk práce a zrozumiteľnosť. Po formálnej stránke nemám hlbšie výhrady - práca obsahuje len niekoľko preklepov (s. 7; 14 atď.). Odkazy a citácie sú vyhovujúce; niekedy pri dlhších dielach chýbajú čísla strán.

K prác mám niekoľko výhrad (v poradí kopírujúcom sled práce):

1. Názov i tvrdenie na str. 5 evokujú očakávanie, že autorka sa bude venovať faktorom ovplyvňujúcim názorové hľadisko respondentov. Autorka skúma jediný faktor a to je príjem.
2. Autorka píše o „vysvetľujúci proměnné“ (str. 5) – autorka však nekonštruuje žiaden model; nemožno určiť smer kauzality medzi príjmom a názorom respondenta. K cti autorky je nutné dodať, že prevažne úspešne balansuje na okraji tohto „prehrešku“ (okrem str. 37 odsek dole), a nepripisuje svojmu zisteniu kauzálnu interpretáciu.
3. V časti 2 autorka uvádza mnoho definícií chudoby a podobne mnoho faktorov stav chudoby determinujúci. Pri definíciách absentujú nasledujúce informácie, prečo sa ich dozvedáme, ako ich autorka v práci použije a ako sa vymedzuje voči citovaným autorom. V prípade faktorov je už použitie jasnejšie, ale podobne chýba sprievodný komentár autorky. *De facto* by si na meranie takmer vystačila s teóriou uvedenou na str. 11 (a okolo).
4. V referencii doterajších výskumov (kap. 2.3) autorka opäť nevysvetľuje, čo si z uvedených výskumov odnáša (máme odniesť) a ako výskumy použije. (Toto sa čiastočne deje v ďalších častiach). V texte nie sú odkazy na tabuľky, to činí túto kapitolu ťažšie zrozumiteľnou.
5. Na str. 20 autorka vysvetľuje postoj k chudobe skrze jazyk (koniec ods. 1). Toto je veľmi problematické.
6. Autorka hypotézy podkladá iným výskumom, ale jedná sa len empiricky podložené hypotézy. Neponúka ani (len) intuitívne teoretické vysvetlenie, prečo by bohatší respondenti mali vykazovať očakávané charakteristiky.
7. Autorka prebytočne opakuje informácie o European Value Survey a odpovede na otázku, ktorú skúma.
8. Pri úprave vzorku nás autorka neinformuje, aká bola selekcia vzhľadom k príjmu. Boli respondenti s nekompletnými odpoveďami nejako skorelovaní s výškou príjmu? Ako? Ako to mohlo ovplyvniť meranie? A kto naopak najčastejšie neuvádza príjem?
9. Autorka v hypotézach a meraní nevyužila maticu, ktorú si načrtla na str. 12. Hypotézy vlastne skúmajú pozíciu priemerného príjmu v skupine X oproti zvyšku. Tu autorka nerešpektuje/nevyužíva možné vzťahy medzi jednotlivými kategóriami. Okrem toho (hlavne?), platnosť všetkých štyroch hypotéz naraz je matematicky nemožná. Za vhodnejšiu cestu považujem skúmanie čiastkových skupín; napr. po riadkoch matice.
10. Na str. 36 autorka poskytuje tú istú informáciu grafom i tabuľkou.

Celkové hodnotenie: autorka predviedla použitie štandardných nástrojov a patričnú štatistickú interpretáciu. V práci postrádam výraznejšiu pridanú hodnotu či kreativitu pri skúmaní problému. Na druhej strane, autorka konfrontovala výsledky s existujúcim výskumom.

Otázky: Existuje teoreticky možnosť opačného kauzálneho vzťahu od postojov k príjmu?
Vysvetlite, prosím, determináciu vnímania chudoby existujúcim jazykom a možné „východisko“ z tohto bludného kruhu.

Navrhnutá známka: 2-3, podľa priebehu obhajoby

Praha, 16. 8. 2011
Peter Bolcha